

**Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium**  
**Levelező I. forduló**  
**Magyar nyelv és irodalom 7-8 megoldó**

|                |             |
|----------------|-------------|
| Össz.pontszám: | <b>63 p</b> |
|----------------|-------------|

**1. Húzd alá egy pontért, hogy hányadik évfolyamon tanulsz!**

7.

8.

|           |  |
|-----------|--|
| <b>1p</b> |  |
|-----------|--|

**2. Időutazás**

A nyelvújítás időszakában olyan kifejezések is születtek, amelyek nem maradtak meg a nyelvhasználatban. Ezek ma már humorosan csengenek. Kitalálod-e a szövegkörnyezet segítségével, vajon milyen szót használunk napjainkban az aláhúzott kifejezések helyett? Ha nem megy, hívd segítségül az internetet, majd írd a megoldásodat a mondat utáni vonalra!

Az állatkertben a fiahordó górugrány tetszett az óvodásoknak a legjobban.

kenguru

A faltos nyakorján a szavannák párosujjú patás emlősállata.

zsiráf

Az influenzás időszakban mindenki hordjon magával orrfurolászati négyzetrongyot!

zsebkendő, zsebkendőt, papír zsebkendő vagy papír zsebkendőt

A legtöbb fiú az édesapjától tanulja meg, hogyan kell megkötni a nyaktekerészeti mellfekvencet.

nyakkendő vagy nyakkendőt

Énekórán a hangbetűzet olvasása nehezen megy a diákoknak.

kotta

A cím aláhúzásához használjatok hosszátát!

vonalzó vagy vonalzó

|           |  |
|-----------|--|
| <b>6p</b> |  |
|-----------|--|

**Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium**

**Levelező I. forduló**

**Magyar nyelv és irodalom 7-8 megoldó**

**3. Gasztrotúra**

Képzeletbeli utazásra hívunk benneteket. Bizonyára ti is ismertek olyan ételeket, amelyek egy bizonyos városhoz kötődnek. Válaszd ki a megfelelő -i képzős városnév betűjelét a megadott ételek mellé!

A) gyulai    B) tokaji    C) milánói    D) bolognai    E) pozsonyi    F) pármái    G) kijevei  
H) szegedi    I) brassói    J) szatmári

|   |              |   |           |
|---|--------------|---|-----------|
| H | halászlé     | F | sonka     |
| A | kolbász      | E | kifli     |
| B | aszú         | G | jércemell |
| I | aprópecsenye | C | makaróni  |
| J | szilvalekvár | D | spagetti  |

**10p**

**4. Fagyos ellentét**

A következő szavak ellentétét keressük. Ha jól dolgoztál, akkor a szavak első betűjéből egy fagylalt neve olvasható össze.

beszédes: csendes

közönyös: kíváncsi

fagyás: olvadás

bonyolult: egyszerű

tréfás: komoly

lágú: kemény

idegen: ismerős

engedékeny: szigorú

cél: start

A fagylalt neve: csokis keksz

**10p**

5. Verselő

Olvasd el Szabó Lőrinc költeményének egy részletét, majd válaszolj a kérdésekre!

Szabó Lőrinc: Ima a gyermekekért (részlet)

Fák, csillagok, állatok és kövek  
szeressétek a gyermekeimet.  
Ha messze voltak tőlem, azalatt  
eddig is rátok bízam sorsukat.  
Énhozzám mindig csak jók voltatok,  
szeressétek őket, ha meghalok.  
Tél, tavasz, nyár, ősz, folyók, ligetek,  
szeressétek a gyermekeimet.  
Te, homokos, köves, aszfaltos út,  
vezesd okosan a lányt, a fiút.  
Csókold helyettem, szél, az arcukat,  
fű, kő, légy párna a fejük alatt.  
Kínáld őket gyümölcscsel, almafa,  
tanítsd őket csillagos éjszaka.

a) Keresd ki a meghatározások alapján a megfelelő kifejezéseket! Minden vonalra elegendő egy szót írnod!

múlt idejű létige: voltak vagy voltak

igekötős ige: meghalok

egyes szám második személyű személyes névmás: te

rövid magánhangzót tartalmazó egy szótagú kötőszó: is vagy ha

névutó: alatt

hosszú mássalhangzót tartalmazó felszólító módú ige: szeressétek

hosszú mássalhangzót tartalmazó ragos főnév: gyümölcscsel

|    |  |
|----|--|
| 7p |  |
|----|--|

b) Írd be a táblázatba az utolsó két sor szavait a hangrendjüknek megfelelően!

| magas hangrendű szavak | vegyes hangrendű szavak                   | mély hangrendű szavak |
|------------------------|-------------------------------------------|-----------------------|
| őket<br>gyümölcscsel   | kínáld<br>tanítsd<br>csillagos<br>éjszaka | almafa                |

|    |  |
|----|--|
| 7p |  |
|----|--|

c) Keresd példát a következő mássalhangzótörvényekre!

írásban jelölt teljes hasonulás: szeressétek vagy gyümölcscsel

zöngéesség szerinti részleges hasonulás: bízta vagy vezesd vagy légy párna

összeolvadás: tanítsd

|    |  |
|----|--|
| 6p |  |
|----|--|

**Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium**  
**Levelező I. forduló**  
**Magyar nyelv és irodalom 7-8 megoldó**

**6. Nem mindegy!**

**Az alábbi kifejezés-párok csak annyiban különböznek egymástól, hogy a szövegkörnyezetnek megfelelően egybe vagy külön írjuk-e azokat. Írd be a hiányzó kifejezések betűjelét a mondatokba!**

A mérkőzés 40. percében fellökték a csatárt, de A nem sérült meg komolyan.

A hosszú séta után B a hideg, citromos limonádé.

A) jól esett

B) jólesett

Az B még egyszer elmagyarázta az olasz igék ragozását, hogy mindenki megértse.

Egy A kevesebbet keres, mint egy német.

A) olasz tanár

B) olasztanár

Az egyetemeken az első két B rendszerint az átállás komoly próbáját jelenti, és ebben vízváltató az első vizsgaidőszak.

A múlva újra felmérjük a nyolcadikosok helyesírását.

A) fél év

B) félév

|    |  |
|----|--|
| 6p |  |
|----|--|

**7. Ruhatár**

**a) A következő szólásokból, közmondásokból egy-egy ruhadarab neve hiányzik. Pótold a hiányzó szavakat!**

1. Akinek nem inge ne vegye magára!
2. Hogy kerül a csizma az asztalra?
3. Majd én megtanítalak kesztyűbe dudálni!
4. Nem tűzi a kalapja mellé!
5. Kirakják a szűrét.

|    |  |
|----|--|
| 5p |  |
|----|--|

**b) Mit jelentenek a fenti szólások, közmondások?**

**Írd a magyarázat mellé a hozzá tartozó szólás, közmondás sorszámát!**

|                                    |    |
|------------------------------------|----|
| Elzavarják.                        | 5. |
| Hogy illik ez ide?                 | 2. |
| Erélyes eszközökkel rendre utasít. | 3. |
| Nem fog eldicsekedni vele.         | 4. |
| Nem vonatkozik mindenkire.         | 1. |

|    |  |
|----|--|
| 5p |  |
|----|--|